

V Ý R O Č N Í   Z P R Á V A

O Č I N N O S T I   Ú S T Ř E D N Í   K N I H O V N Y P Ř Í R O D O V Ě D E C K É   F A K U L T Y   M U Z A   R O K   2 0 2 0

O B S A H

Úvod	2
1. Personální obsazení knihovny	2
2. Knihovní fondy ÚK v roce 2020	3
3. Shrnutí základních knihovnických služeb	7
4. Akvizice monografií a časopisů.....	9
5. Výměna knihovního fondu	12
6. Dostupnost elektronických informačních zdrojů	13
7. Vzdělávání a výchova uživatelů	17
8. Projekty a granty	20
9. Spolupráce a další aktivity	22

Ú V O D

Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty (ÚK PŘF) je specializovaným pracovištěm pro poskytování informačních a knihovnických služeb s fondem profilovaným pro obory **antropologie, matematika, fyzika, vědy o Zemi (geografie, geologie)**. Ústřední knihovna i nadále zajišťuje knihovnické zpracování fondu, tedy akvizici knih a časopisů, jmenný a věcný popis, MVS/MMVS a výměnu publikací pro dílčí knihovny **Ústav fyziky Země, Botanickou zahradu a Děkanát**. ÚK PŘF vykonává odborné, informační, vzdělávací, metodické a koordinační činnosti pro zabezpečení informační infrastruktury potřeb pedagogické, studijní, odborné a vědeckovýzkumné práce studentů a zaměstnanců fakulty.

ÚK PŘF se prezentuje na sociálních sítích Facebook a Instagram, kde mohou uživatelé i široká veřejnost najít aktuální informace o knihovně, sledovat nově zakoupené knihy nebo aktuální pozvánky na akce PŘF MU.

Činnost ÚK PŘF a její služby byly od března 2020 ovlivněny situací spojenou s onemocněním COVID-19 a epidemiologickou situací v ČR a na MU.

1 . P E R S O N Á L N Í   O B S A Z E N Í K N I H O V N Y

Vedoucí ÚK PŘF: Mgr. Taťána Škarková

Zástupce vedoucí: Helena Kandová/Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková

Oboroví knihovníci: Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková, Bc. Radmila Kouřilová, Bc. Jana Němcová, DiS.

Výpůjční služby: Štěpán Bazala, Jana Kalhousová DiS., Mgr. Jana Plotková, Mgr. Klára Urbánková

Správa elektronických informačních zdrojů, VaV: Mgr. Marie Šípková

Jmenná katalogizace: Mgr. Romana Drimlová, Mgr. Klára Urbánková

Výměna publikací: Mgr. Klára Urbánková

Informační výchova: Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková

MVS, MMVS: Bc. Naďa Trenčanská

IT specialista: Vojtěch Dvořák

Kolegyně na MD: Marie Křížová

Multimediální ateliér: Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková, Mgr. Marek Stehlík, Mgr. Veronika Švandová, Ph.D.

Ústřední knihovna má k **31. 12. 2020 – 11 zaměstnanců/9,75 knihovnických úvazků**

2. KNIHOVNÍ FONDY ÚK V ROCE 2020

Antropologie

V roce 2020 se Ústav antropologie rozhodl nakupovat e-knihy i přes službu DDA (Demand Driven Acquisition). Uživatelé zadávají požadavky na nákup e-knih v Proquest Ebook Central: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/masaryk-ebooks/home.action>.

Postup pro využití služby **e-kniha na počkání** je následující:

- Uživatel najde e-knihu, která odpovídá jeho požadavkům.
- Po 5 minutách práce, případně pokud budete chtít e-knihu tisknout či stahovat, systém uživatele vyzve k přihlášení přes Jednotné přihlášení MU.
- **Vyplněním formuláře požádá o nákup e-knihy.**
- Oborová knihovnice zkontroluje požadavek a zjistí, zda již e-kniha není k dispozici v jiné databázi (kontrola v Discovery, u vydavatele, v databázi MUB03 a v EBSCOadmin).
- Pokud oborová knihovnice nákup e-knihy potvrdí, uživatel obdrží e-mail s informací, že je kniha dostupná.

Oborová knihovnice požadavky schvaluje a objednává v **ProQuest Lib Central**: <https://masaryk-ebooks.ebookcentral.proquest.com/libCentral>.

Dále v roce 2020 na oborové sbírce antropologie probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, kvalifikačních prací, elektronických informačních zdrojů a dalších speciálních dokumentů. Probíhala retrokatalogizace monografií, časopisů a kvalifikačních prací. V rámci projektu **Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU** bylo oskenováno 45 antropologických prací a 77 duplikátů bylo připraveno k digitalizaci.

V roce 2020 byla v Informačním systému Masarykovy univerzity zprovozněna aplikace **Změny v literatuře předmětů**. Za antropologii byla zkontrolována přidaná literatura do předmětů od roku 2015 a doplněna do fondu knihovny.

Fyzika

Na oborové sbírce fyziky probíhala po celý rok akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, periodik, kvalifikačních prací a dalších speciálních dokumentů ze specifického výzkumu, výzkumných záměrů a grantů. Oborová knihovnice informuje vyučující o novinkách a zkušebních přístupech do databází Ústřední knihovny PŘF.

Matematika

V oborové matematické sbírce probíhaly po celý rok standardní práce na fondu, akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů a kvalifikačních prací. Oborová knihovnice informuje vyučující o novinkách a zkušebních přístupech do databází Ústřední knihovny PŘF.

Od dubna 2018 do ledna 2020 v Ústřední knihovně probíhala revize knihovního fondu.

Revize dlouhodobých výpůjček byla ukončena v lednu 2020 na Ústavu matematiky a statistiky a tím byla dokončena.

Dále byly v oboru matematiky a fyziky vykonávány následující činnosti.

Ve 2. čtvrtletí byla s využitím nové aplikace v ISu – generování nově přidané literatury do doporučené literatury IS – zkontrolována literatura s fondem ÚK. Výstupy kontroly byly předány garantům oboru.

Po ukončení projektu MEDINFO byly monografie a periodika zakoupené z tohoto projektu zařazeny do fondu ÚK PŘF. Knihy byly zpřístupněny uživatelům i v režimu absenčních výpůjček.

V závěru roku 2020 byla uživatelům zpřístupněna služba **DDA (Demand Driven Acquisition)**. Uživatelé mohou zadávat požadavky na nákup e-knih v **Proquest Ebook Central**. Oborová knihovnice požadavky schvaluje ve spolupráci s garantem oboru a následně objedná v **ProQuest Lib Central**.

V rámci projektu **Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU** bylo naskenováno 68 kvalifikačních prací z oboru matematiky a 43 prací z oboru fyziky.

Knihovna přispěla k harmonizaci rejstříků souborného katalogu Masarykovy univerzity tím, že byl opraven věcný popis v **1 261 bibliografických záznamech**.

Knihovnice ÚK PŘF se pravidelně účastní projektu VISK 9, kde pracují na revizi a harmonizaci rejstříků souborného katalogu Masarykovy univerzity.

Vědy o Zemi

Geologie

V roce 2020 probíhala na oborové sbírce akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, elektronických zdrojů, map a dalších dokumentů. Byly tříděny starší separáty od knih, knihy byly zpracovány a zařazeny do fondu.

Ve studovně věd o Zemi proběhl **posun fondu časopisů i monografií**. Starší či poškozené monografie byly vyřazeny, vybrané duplikáty byly zařazeny do skladu. Fond je nyní přehlednější a přístupnější a bylo vytvořeno místo pro nové knihy.

V závěru roku 2020 byla uživatelům zpřístupněna služba **DDA** (Demand Driven Acquisition). Uživatelé mohou zadávat požadavky na nákup e-knih v Proquest Ebook Central. Oborová knihovnice požadavky schvaluje ve spolupráci s garantem oboru a následně objedná v ProQuest Lib Central.

Po ukončení projektu **MEDINFO** byly monografie vřazeny do fondu. V rámci projektu **Digitalizace kvalifikačních prací PŘF MU** bylo oskenováno 64 geologických prací.

Geografie

Knihovní fond je plně zpracován. V roce 2020 na oborové sbírce geografie probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, kvalifikačních prací, elektronických informačních zdrojů a dalších speciálních dokumentů. Probíhalo také třídění separátů, jejich výběr ke zpracování nebo odepsání. Ve studovně věd o Zemi byl proveden posun fondu časopisů a monografií tak, aby byly lépe dostupné

uživatelům. Po ukončení projektu MEDINFO byly v roce 2020 monografie zakoupené z tohoto projektu vřazeny do fondu ÚK PŘF. Pro vyučující a studenty doktorského studia z GÚ PŘF zaslá knihovnice pravidelný mailing o knižních novinkách a elektronických informačních zdrojích.

V roce 2020 byla v Informačním systému Masarykovy univerzity zprovozněna aplikace **Změny v literatuře předmětů**. Za geografii byla zkontrolována přidaná literatura do předmětů od roku 2015 a doplněna do fondu knihovny.

ÚK PŘF pokračovala i v roce 2020 ve spolupráci s Geografickou knihovnou Univerzity Karlovy v Praze na databázi GEOBIBLINE, kdy dochází k pravidelnému měsíčnímu exportu našich záznamů (bohemikální dokumenty: monografie, články, sborníky, kvalifikační práce, kartografické dokumenty). **Celkem bylo v roce 2020 zasláno 675 záznamů.**

V roce 2019 začala spolupráce s Národní knihovnou České republiky na zasílání geografických autorit do databáze **Národní autority (AUT)**. V roce 2020 spolupráce pokračovala, do databáze Národní autority bylo zasláno **584 záznamů geografických autorit.**

V knihovním katalogu Masarykovy univerzity byly v roce 2020 opraveny geografické termíny v 1007 záznamech.

V rámci projektu **Digitalizace kvalifikačních prací Přírodovědecké fakulty MU** bylo oskenováno 30 geografických prací. Oborová knihovnice geografie zkontrolovala 1585 duplikátů, nahradila kvalifikační práce poškozené vytopením a 615 duplikátů připravila k digitalizaci.

Fyzickogeografický sborník – č. 17 nevyšlo, články z předchozích čísel je možné vyhledat v knihovním katalogu nebo ve vyhledávací službě Discovery: <https://katalog.muni.cz/Record/MUB01000450096>.

V podzimním semestru 2020 v rámci předmětu Z1035 Seminář – úvod do studia proběhla přednáška o službách ÚK PŘF a EIZ MU jako webinář.

3. SHRNU TÍ ZÁKLADNÍCH KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB

Ústřední knihovna poskytuje celkem 352 studijních míst, z toho 79 míst s PC. Využívány jsou i samostatné skenery pro úpravu prací. Za rok 2019 bylo zhotoveno celkem 9 567 kopií, z toho 1 269 barevných, celkem za 22 599,- Kč.

Knihovní fond ÚK PŘF k 31. 12. 2020 činil celkem 174 554 knihovních jednotek.

Celkem se v roce 2020 zpracovalo 3 077 bibliografických záznamů (přírůstek činil 1497 knih a časopisů; Retro 1 580 jednotek).

Odebíráno bylo celkem 143 titulů časopisů (exemplářů 148).

Úbytek činil 90 odepsaných knihovních jednotek.

V knihovně ÚK PŘF MU bylo zrealizováno 51 výpůjček MVS.

Na základě předávacích protokolů bylo v roce 2020 převedeno z ÚK PŘF do KUK celkem 90 jednotek dle vyhotoveného seznamu, který je nedílnou součástí předávacího protokolu mezi ÚK PŘF a KUK.

Selfcheck – uživatelé si mohou půjčovat knihy, vracet je a prodlužovat samostatně na samoobslužném zařízení Selfcheck, který je umístěn v přízemí knihovny.

Bibliobox Herbie – ÚK PŘF nabízí svým čtenářům možnost vrátit půjčené knihy i prostřednictvím Biblioboxu Herbie, který umožňuje bezpečné a spolehlivé vrácení knih, časopisů, CD i DVD 24 hodin denně. Knihy vybrané z biblioboxu knihovna odečítá ze čtenářského konta následující den. V případě, že by čtenář knihy do boxu vložil po uplynutí výpůjční doby, platí pro něj povinnost zaplatit v Ústřední knihovně odpovídající upomínací poplatky.

STATISTIKA ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNY PŘF MU K 31.12.2020

	2020	2019	2018	2017
Knihovní fond ÚK	174 554	171 697	276 662	277 461
Počet přírůstků	1 497	3 373	2934	2 563
Počet retro záznamů	1 580	593	1298	1 804
Celkem zpracovaných bibliografických záznamů	3 077	3 966	4 232	4 367
Úbytky	90	966	179	2 932
Počet titulů odebíraných časopisů	143	163	160	283
Počet exemplářů časopisů	148	204	167	604
Zaregistrovaní uživatelé	4 604	6 853	6 851	7 073
Registrované výpůjčky	12 812	27 203	19 985	23 971
MVS, MMVS	51,0	95,0	100,0	108,7
Počet účastníků výuky v akreditovaných předmětech/Počet účastníků školení pro uživatele	33/395	230	390	545
Počet hodin výuky v akreditovaných předmětech/Počet hodin školení pro uživatele	120/18,5	115	110	114
Tituly zpřístupňovaných EIZ	109	107	107	83
Počet návštěv uživatelů v prostorách knihovny	-	64 617	63 559	62 486
Finance na nákup odborné literatury	1 206 645	1 403 273	2 135 044	1 035 644

TOP 10 nejpůjčovanějších knih

Pořadí	Autor	Název	Místo	Nakladatel	Rok	ISBN	Počet
1.	Halliday, D.	Fyzika 1-5	Brno	VUT	2000	80-71962139	152
2.	Došlá, Z.	Diferenciální počet funkcí více proměnných	Brno	MU	2006	80-210-4159-5	41
3.	Ráb, M.	Metody řešení obyčejných diferenciálních rovnic	Brno	MU	2012	80-210-5816-3	41
4.	Došlá, Z.	Metrické prostory	Brno	MU	1996	80-210-1328-1	39
5.	Mísař, Z.	Geologie ČSSR	Praha	SPN	1983	nemá	35
6.	Došlá, Z.	Nekonečné řady	Brno	MU	1998	80-210-1949-2	34
7.	Rosický, J.	Algebra	Brno	MU	2002	80-210-2964-1	30
8.	Pích, R.	Příklady z matematické analýzy	Brno	MU	2002	80-210-2806-8	29
9.	Chlupáč, I	Geologická minulost České republiky	Praha	Academia	2002	80-200-0914-0	25
10.	Kalas, J.	Analýza v komplexním oboru	Brno	MU	2006	80-210-4045-9	19

4. AKVIZICE MONOGRAFIÍ A ČASOPISŮ

Monografie – čerpání ze specifických výzkumů

	2020		2019	
	Počet ks	Částka	Počet ks	Částka
Antropologie	0	0	1	410
Fyzika	2	3 322	10	11 284
Geografie	5	11 977	14	16 014
Geologie	0	0	0	0
Matematika	4	4 380	8	8 134
Celkem	11	19 679	33	35 842

Monografie – čerpání z grantů a 1111

Obor	2020		2019	
	Počet ks	Částka	Počet ks	Částka
Antropologie	15	5 962	4	7 025
Fyzika	54	117 430	47	97 617
Geografie	12 6	77 327	96	41 006
Geologie	3	1 183	7	14 310
Matematika	12 6	189 024	111	178 591
Celkem	32 4	390 926	265	338 549

Monografie – čerpání z 1214

	Počet ks	Částka
Antropologie	62	55 165
Fyzika	39	54 743
Geografie	36	54 980
Geologie	57	54 700
Matematika	26	55 777
Celkem	220	275 365

Dary a Kvalifikační práce

Obor	Dary	KP
Antropologie	99	6
Fyzika	36	3
Geografie	59	55
Geologie	70	2
Matematika	32	9
Celkem	296	75

Akvizice časopisů pro jednotlivé ústavy

Pracoviště	Cena 2020	Cena 2019
Geografický ústav	54 304	40 969
Fyzika-společné platby ústavů	55 595	54 310
Ústav antropologie	0	360
Ústav geologických věd	11 161	6 489
Ústav matematiky a statistiky	24 374	35 794
Celkem	145 434	137 922

Akvizice časopisů pro ostatní pracoviště a DK

Pracoviště	Cena 2020	Cena 2019
Botanická zahrada	2 754	3 014
Děkanát	15 490	14 964
Ústřední knihovna	17 319	17 628
Celkem	35 563	35 606

Nákup techniky

Název zboží	Množství	Cena/ks	Celkem
USB flash disk 64 GB	3x	399,30	1197,90
USB flash disk 128 GB	1x	689,70	689,70
Notebook – HP EliteBook x360 830 G6	1x	24 635,60	24 635,60
zámky na notebooky	6x	76	456
webkamery	2x	1045	2090
SSD jednotky 480 GB	3x	1459	4377
mikrofon	1x	1 398	1 398
mikrofon	1x	1 240	1 240
headset	1x	918	918
headset	1x	834	834
Myš k notebooku bezdrátová BT	1x	302,50	302,50
Monitor standardní 24", 16:10 - Acer B247W	2x	4767,25	9534,50
Adaptér z USB-C na RJ45	1x	387,20	387,20
Externí USB DVD+-RW mechanika	1x	532,40	532,40
Switch (1gpbs)	1x	664	664
USB nabíječky	4x		1502
USB kabely	3x		428
Celkem	34 ks		60745,80

Nákup software

Název zboží	Množství	Cena/ks	Celkem
upgrade aplikace CSS Counter	1x	9 559	9 559
poplatek za licenci SIP2	1x	10 332	10 332
Celkem	2 ks		19891

5. VÝMĚNA KNIHOVNÍHO FONDU

Počet kontaktů:

- zahraniční: 87
- ČR: 14
- celkem: **101**

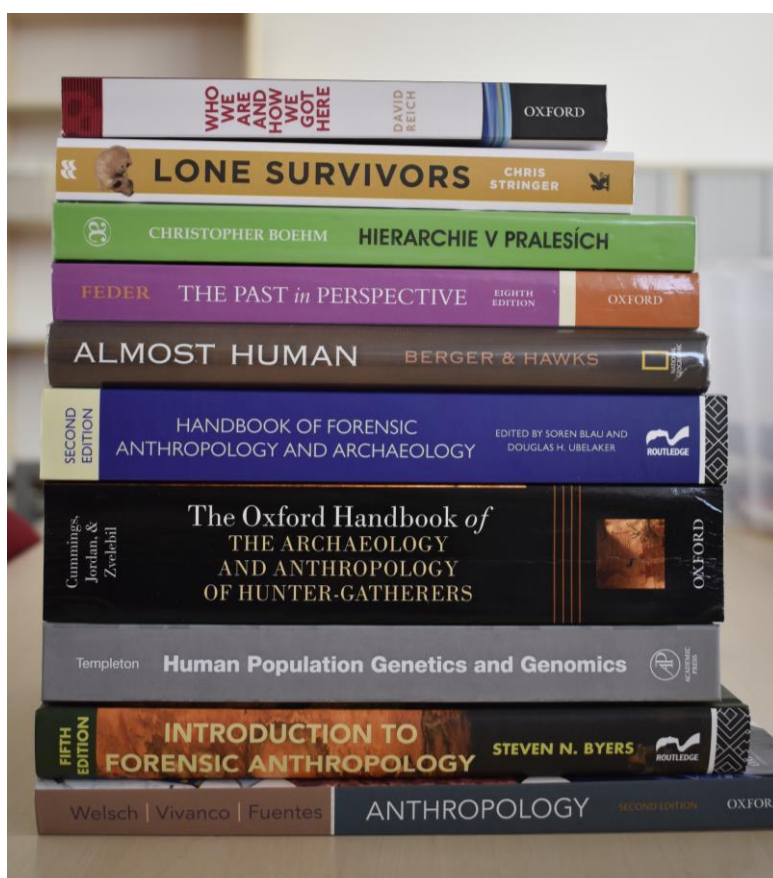
Počet odeslaných publikací: 389

Poštovné: 18 896,- Kč

V roce 2020 byly předmětem výměny časopisy Archivum Mathematicum, Physiological Research, Applications of Mathematics, Ochrana přírody, Geografie – Sborník české geografické společnosti a Informace České geografické společnosti.

V rámci České republiky se počet partnerských institucí nezměnil, nadále jich pro výměnu zůstává **14**. U zahraničních kontaktů došlo k mírnému poklesu a sice místo 88 zasíláme nyní na **87** adres. Celkově jsme odeslali **389** publikací v **78** zásilkách.

Oproti minulému roku tak statistiky vykazují obecně nižší čísla, což má vysvětlení v dočasném přerušení a následném omezení poštovních služeb v důsledku koronavirové krize.

Fakultní publikace určené k výměně	Poslední vydaný rok
Archivum Mathematicum	T. 55/2019/5
Folia Biologia	110/2007
Folia Chemia	převzala Knihovna univerzitního kampusu
Folia Geologia	39/2002
Folia Geographia	25/2001
Folia Physica	50/1992
Folia Mathematica	18/2012
Scripta Biology	29/2004
Scripta Chemistry	převzala Knihovna univerzitního kampusu
Scripta Geology	36/2007
Scripta Geography	26-28/96-98
Scripta Physics	24-26/94-96
Scripta Computer Science	23/1993

6 . D O S T U P N O S T   E L E K T R O N I C K Ý C H I N F O R M A Č N Í C H   Z D R O J Ů

Elektronické informační zdroje pro MU jsou smluvně zajištěny od roku 2018 přes národní centrum **CzechELib**. CzechELib zajišťuje většinu požadovaných EIZ pro MU. Díky tomu je zajištěn přístup ke špičkovým světovým multioborovým a oborovým databázím a kolekcím, což přispívá ke zkvalitňování podmínek pro vědeckovýzkumné účely.¹ Mezi nejvyhledávanější **multioborové rozhraní** patřilo EbscoHost, následně ProQuest. K nejvyužívanějším **multioborovým databázím** pak Annual Reviews, JSTOR, ScienceDirect,

Vyhledávání v informačních zdrojích MU

Služba [discovery.muni](https://discovery.muni.cz)

Klíčové slovo

Hledej

Plný text
 Recenzované
 Katalog MU

¹ Přehled všech EIZ lze nalézt na stránkách ezdroje.muni.cz.

SpringerLink a Wiley. U **citačních databází** byla nejvíce vyhledávána platforma Scopus a Web of Science (včetně Core Collection). U přírodovědně **oborových databází** byl největší zájem o MathSciNet, Reaxys, SciFinder, American Chemical Society.

Jednotlivé ústavy Přírodovědecké fakulty v areálu Kotlářská si v rámci CzechElib financovaly přístup k těmto e-zdrojům:

- IOP Science
- MathSciNet
- American Mathematical Society Journals
- American Physical Society e-Journals – kolekce APS ALL
- SCOAP3
- Taylor and Francis – Mathematics and Statistics

Mimo CzechElib si ústavy v areálu Kotlářská předplácí přístup k matematické abstraktové a recenzní databázi **zbMATH** (dříve Zentralblatt MATH). Dále k časopisu **Cartography and Geographic Information Science** od Taylor and Francis. Nově byl zpřístupněn matematický časopis **Operators and Matrices**. Na vyžádání je také možné přistupovat k elektronické verzi časopisu Dnešní svět, Geografické rozhledy a Vesmír.

IoP Science

V rámci kolekce nabízelo IoP pro rok 2020 celkem **107 časopisů**. Mezi nejvyžívanější časopisy patřily: Plasma Sources Science and Technology, Journal of Physics D: Applied Physics, The Astrophysical Journal a Nanotechnology.

IoP Science	Period Total
Total Item Requests ²	7 611
Unique Item Requests ³	7 038

² Total Item Requests znamená celkový počet požadovaných položek – tj. celkový počet stažených článků.

³ Unique_Item_Requests znamená celkový počet unikátních požadovaných položek – tj. celkový počet unikátních stažených článků, tedy bez duplicit.

MathSciNet

Jedná se o matematickou abstraktovou a recenzní databázi od Americké matematické společnosti AMS.

MathSciNet	Period Total
Total Item Requests	6 143
Searches Regular	16 880

American Mathematical Society journals

Nejvyužívanějšími časopisy v rámci této databáze byly: Mathematics of Computation, Proceedings of the AMS a Transactions of the AMS.

American Mathematical Society journals	Period Total
Total Item Requests	297
Unique Item Requests	292

American Physical Society e-Journals – kolekce APS ALL

V rámci předplatného nabízel časopis **11 časopisů**, z čehož byly nejvyužívanější: Physical Review B, Physical Review Letters a Physical Review A.

American Physical Society e-Journals	Period Total
Total Item Requests	2 499
Unique Item Requests	1 984

Taylor and Francis – Mathematics and Statistics journals

Kolekce časopisů zahrnovala **52 časopisů**. Mezi nejvyužívanější časopisy patřily: Communications in Statistics: Theory and Methods, The American Statistician Journal of Difference Equations and Applications.

Taylor and Francis – Mathematics and Statistics journals	Period Total
Total Item Requests	979
Unique Item Requests	713

Cartography and Geographic Information Science

Jedná se o odborný akademický časopis z oblasti kartografie a geografické informační vědy, který vydává Taylor & Francis.

Cartography and Geographic Information Science	Period Total
Total Item Requests	103
Unique Item Requests	77

zbMATH

Společně s MathSciNet se jedná o hlavní světový referenční zdroj v oblasti matematiky. Dříve byl známý pod názvem Zentralblatt MATH. Jedná se o matematickou abstraktovou a recenzní databázi.

zbMATH	Period Total
Total Item Requests	803
Searches Platform	2 072

7. VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA UŽIVATELŮ

ÚK PŘF zajišťuje výuku pro předměty **Informační výchova (vědecké informace a jejich vyhledávání)** (1 kredit), **Multimédia ve výuce I a Multimédia ve výuce II** (5 kreditů).

Informační výchova XK010 (vědecké informace a jejich vyhledávání)

E-learningový předmět pro studenty všech ročníků je vyučován každý semestr a předmět v roce 2020 absolvovalo 33 studentů a studentek. E-learningový kurz si klade za cíl zvýšit dovednosti zejména bakalářským a magisterským studentům v oblasti práce s informacemi. Studenti se učí informace hledat, hodnotit a zpracovávat. Nabyté informace uplatní nejen při psaní kvalifikačních prací.

Ukázka z kurzu v rámci tématu Jak a kde hledat informace:

Vyhledávání v katalogu knihovny

Katalogy knihoven umožňují jednoduché i složené vyhledávání. Jakmile se s nimi trochu seznámíte, zjistíte, kolik možností nabízí a jak specifický dotaz můžete použít. Však je také vyvíjeli odborníci na informace – knihovníci a knihovnice.

Již jste si vyzkoušeli, jak se hledá pomocí zástupných znaků. Nyní se podíváme na taje katalogu podrobněji.

Katalogy knihoven se mohou lišit podle systému, jaký používají. Zaměříme se na hledání v katalogu knihoven MU, který používají i mnohé jiné vysokoškolské knihovny a vědecké instituce.

Katalog nabízí základní a rozšířené vyhledávání, hledání podle témat, jazyku, fakulty, typu dokumentu či roku vydání.

Pokročilé vyhledávání

Hledat:		Shoda:
filo?ofie AND polit?	Název x	AND
____	Všechna pole x	
____	Všechna pole x	
+ Přidat vyhledávací pole		
+ Přidat vyhledávací skupinu		
Vymazat formulář		Hledat

C7660 – Multimedia ve výuce

Předmět je nabízen každý semestr. K tématu jsou vyučovány dva předměty (Multimédia I a II), které připravují budoucí učitele a učitelky pro práci s technologiemi, nástroji a aplikacemi. Studenti jsou na konci předmětu schopni vytvořit interaktivní prezentace, graficky zpracované pracovní listy či plakáty, video či audio soubory.

Ukázka z kurzu – prezentace na téma vektorová grafika.

Nástroje

Vektor

- Adobe Illustrator
- Inkscape
- CorelDraw
- Zoner Callisto
- DrawPlus
- Sketch /Mac/

.ai, .cdr, .ps, .eps, .zmf, .svg

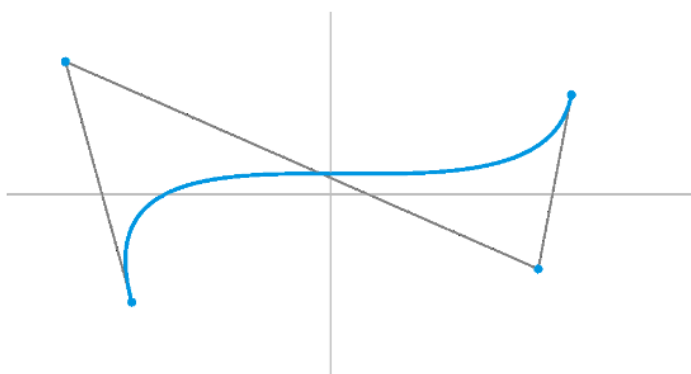
Scalable Vector Graphics

.svg

- otevřený formát souboru + značkovací jazyk pro popis vektorové grafiky v XML
- nezávislost na platformě, přenositelnost
- vektory, rastry, texty

MUNI
SCI

Jak to funguje – Bézierova křivka

MUNI
SCI

FRMU

Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty MU v podzimním semestru 2020 realizovala celkem 12 workshopů a seminářů zaměřených na oblast práce s informacemi, které vedli naši knihovníci i externí odborníci. Projekt nazvaný **„Podpora doktorandských studentů v rozvoji informační gramotnosti a akademických dovedností“** (MUNI/FR/1135/2019) se podařilo uskutečnit díky podpoře Fondu rozvoje MU.

Účelem seminářů a workshopů bylo poskytnout studentům soubor informací, návodů, rad a znalostí o informačních zdrojích jako zázemí pro jejich vědeckou a výzkumnou činnost. Informační gramotnost a akademické dovednosti byly zaměřeny na schopnost nalézt relevantní, kvalitní a úplné informace a zpracovat je do podoby odborného textu vhodného k publikování a prezentaci na konferencích. Důraz byl kladen také na zvládnutí citační analýzy jako součásti vědecké práce a komunikace v tištěném i elektronickém prostředí.

Záznamy prezentací a informační brožura s tipy jsou k nalezení na stránkách knihovny.

http://knihovna.sci.muni.cz/edu/seminare_phd

Další

V oblasti vzdělávání uživatelů pořádala ÚK PŘF jednorázové akce zaměřené na EIZ a služby knihovny. Po celý rok 2020 byly pořádány exkurze a informační lekce a webináře. Tyto akce byly propagovány na webových stránkách, Instagramu a Facebooku ÚK PŘF.

Pracovníci ÚK PŘF se pravidelně účastnili knihovnických akcí, seminářů a konferencí, které souvisely s jejich pracovním zařazením a náplní práce.

8 . P R O J E K T Y A G R A N T Y

GEOIBLINE

Také v roce 2020 jsme pokračovali v práci na projektu databáze GEOIBLINE, kde hlavním řešitelem projektu je Geografická knihovna PŘF UK, a opět jsme přispěli našimi katalogizačními záznamy dokumentů: do Geobibline byly zasílány záznamy dokumentů českých autorů, dokumentů o Česku (v dějinném vývoji včetně Rakouska-Uherska, Československé republiky, Československé federativní republiky a České republiky). **V roce 2020 bylo celkem zasláno 675 záznamů monografií, článků, map zobrazujících současné české území, atlasů a VŠKP.** Projekt v roce 2011 již oficiálně skončil, nadále však probíhá pravidelný měsíční automatizovaný export našich nových záznamů do databáze:

<http://www.geobibline.cz/cs>

VISK9

Pokračování ve spolupráci na rozvoji souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit pro rok 2020. Tvorba autoritních záznamů v rámci projektu VISK9 – název projektu: **Revize a harmonizace lokálních záhlaví v Souborném katalogu MU s bází Národních autorit ČR a jejich kooperativní tvorba (fáze 2020).** Registrační číslo projektu na MU: 17878/2020 OULK-OLK (ID=55187).

Czech Elib

Nákup a správu klíčových EIZ pro potřeby výzkumných a vzdělávacích institucí v ČR zajišťuje Národní centrum pro elektronické informační zdroje (CzechElib). Projekt CzechElib byl zahájen 1. 1. 2017, od 1. 1. 2018 jsou již klíčové elektronické zdroje z cca 50 % financovány z rozpočtu projektu, zbylou část ceny hradí zapojené instituce.

Tento model financování je plánován na období 5 let, tedy do 31. 12. 2022. Kromě finanční podpory je cílem projektu také snížení administrativní zátěže zapojených institucí a posílení vyjednávací pozice ve vztahu k producentům EIZ.

Z prostředků CzechElib jsou pro potřeby Masarykovy univerzity zajištěny významné multioborové databáze jako EBSCO Academic Search Ultimate, ScienceDirect, ProQuest, JSTOR či Wiley, citační databáze Web of Science a Scopus, kolekce více než 20 000 e-knih od významných producentů a také celá řada oborových databází a kolekcí elektronických časopisů. Přírodovědecká fakulta se finančně podílí na zajištění matematické recenzní a abstraktní databáze MathSciNet, kolekcí časopisů American Mathematical Society a Taylor & Francis Mathematics & Statistics, pro obory fyziky jsou pak přístupné časopisy z produkce American Physical Society. Od roku 2020 bude z CzechElib podpořen také nákup významné databáze pro fyziku IoP Science.

Ve druhém běhu budou v rámci projektu CzechElib podpořeny také jednotlivé tituly nejprestižnějších elektronických časopisů, díky tomu tak budou mít uživatelé MU přístup např. k řadě titulů z produkce vydavatelství Nature Publishing Group.

Fond rozvoje MU

Byl realizován projekt Fondu rozvoje MU 2020 v tematickém okruhu A. Podpora pedagogické práce akademických pracovníků a profilace a inovace studijních programů/oborů na úrovni předmětů/kurzů.

Anotace proběhlých seminářů pro doktorandy, včetně termínů konání a zvukových či textových záznamů, jsou k dispozici na stránkách [Ústřední knihovny Přírodovědecké fakulty MU](#).

Součástí projektu je také elektronická příručka [Informační minimum aneb Akademické dovednosti do kapsy](#), která jednoduše a ve stručnosti přibližuje to nejdůležitější ke každému tématu, který byl do procesu informačního vzdělávání v tomto projektu zařazen. Jedná se především o rozcestník s mnoha odkazy, které student doktorského studia může využít.

Více o projektu zde:

https://www.sci.muni.cz/clanky/ustredni-knihovna-vzdelava-nase-doktorandy?fbclid=IwAR1c_f11O-rsYDrj-jilyCOIs30Z-ha4klerGVcenHQjicbXEIzw293w84o

Ukázka z brožury:

SOCIÁLNÍ SÍŤ PRO VĚDCE A VĚDKYNĚ

- sociální sítě mohou pomoci nastartovat úspěšnou **kariéru**
- mají vliv na **citovanost**
- pomáhají v **orientaci** v současném otevřeném vědeckém prostředí
- nezapomeňte pravidelně **aktualizovat svůj profil**
- neporušujte licenční podmínky při vkládání plných textů svých článků

Podívejte se na identifikátory autora:

[ResearchID](#) (WoS)

[ORCID.org](#) (WoS, Scopus)

Vyzkoušejte tyto sítě:

[Mendeley](#)

[Academia.edu](#)

[ResearchGATE.net](#)

[LinkedIn.com](#)

9. SPOLUPRÁCE A DALŠÍ AKTIVITY

TEMAP – Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR

Metodika a software pro ochranu a využití kartografických děl národního kartografického dědictví je projektem Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity NAKI – identifikační kód DF11P01OVV003. Poskytovatelem finančních prostředků je Ministerstvo kultury. Příjemcem projektu je **Moravská zemská knihovna v Brně**, partnery v projektu jsou **Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze** a **Geografický ústav Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity**. Spolupráce na projektu dle dohodnutých pravidel s členy realizačního týmu. **V roce 2020 bylo zpracováno 440 bibliografických záznamů.**

- <http://www.temap.cz>
- <http://www.geogr.muni.cz>
- <http://web.natur.cuni.cz/gis/temap>

ODBORNÁ PRAXE STUDENTŮ

Obchodní akademie, Střední odborná škola knihovnická a Vyšší odborná škola Brno

Odborné praxe s jednotlivými studenty v dohodnutých termínech v roce 2020 neprobíhala.

V Brně dne 25. 3. 2020

Zpracovala Mgr. Taťána Škarková, vedoucí ÚK PŘF MU

Grafická úprava Mgr. et Mgr. Dagmar Chytková